

МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО ЦІННОГО КОМУНІКАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В УНІВЕРСИТЕТІ ПІД ЧАС МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

6. Palazhenko, O.P. (2015). Sutnist ta struktura vykonavskykh umin muzykanta-dukhovyka [The essence and structure of the performing skills of a brass musician]. *New pedagogical thought*. No. 2 (82). Rivne, pp. 172–173. [in Ukrainian].

7. Palazhenko, O.P. (2017). Komponentna struktura vykonavskykh umin muzykanta-dukhovyka [Component structure of performing skills of a brass musician]. *Bulletin of the National Academy of Management Personnel of Culture and Arts*. No. 4. Kyiv, pp. 204–207. [in Ukrainian].

8. Udovichenko, D.V. (2022). Formuvannia vykonavskykh umin uchniv-dukhovykiv zakladiv pochatkovoï mystetskoï osvity [Formation of performing skills of pupils-percussionists of primary art education institutions]. *Master's thesis*. Kryvyi Rih, 81p. [in Ukrainian].

9. Shelkov, I. (2003). Osnovy tekhniky muzykanta-vykonavtsia yak predmet vyvchennia [Fundamentals of musician-performer technique as a subject of study]. Kyiv, 115 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.03.2025

УДК 378.06:37.04

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.329084>

Олена Холодняк, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2736-3189>

МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО ЦІННОГО КОМУНІКАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В УНІВЕРСИТЕТІ ПІД ЧАС МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті авторка розкрила сутність, умови і структурні елементи моделювання соціально цінного комунікативного середовища в університеті під час мовної підготовки здобувачів нефілологічних спеціальностей. Авторка спиралася на практичний досвід викладання англійської мови за професійним спрямуванням для здобувачів різних рівнів вищої освіти, спеціальність “Фізична культура” та інші. Методологія статті передбачала опору на нормативне визначення індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти, особистісний і компетентнісний підходи. Відповідно для реалізації визначеної мети використано методи аналізу, узагальнення і систематизації практичного і методичного досвіду. У статті зазначено, що в університеті студент набуває практичного досвіду соціально цінної взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу. Така взаємодія в різних напрямках буде якісною за умови розвинених комунікативних навичок, з-поміж іншого, ініціативної компетентності за професійним спрямуванням. Соціально цінне комунікативне середовище, спеціально організоване в університеті, сприятиме розвитку мовної компетентності студентів і підвищенню якості професійної підготовки, формуванню професійної і комунікативної культури. Така робота є важливою для системної соціалізації, створення професійних спільнот, формування активної громадянської позиції, просування творчих ідей соціальних проєктів.

Ключові слова: мовна компетентність; комунікативне середовище; студент; нефілологічна спеціальність; ініціативна компетентність; мовна культура; модулювання; соціальний проєкт; вища освіта; якість освіти.

Рис. 1. Літ. 11.

Olena Kholodniak, Ph.D. (Philology), Associate Professor,
Associate Professor of the English Philology Department,
Kharkiv Hryhoriy Skovoroda National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2736-3189>

MODELING A SOCIALLY VALUABLE COMMUNICATIVE ENVIRONMENT AT THE UNIVERSITY DURING LANGUAGE TRAINING OF STUDENTS OF NON-PHILOLOGY SPECIALTIES

In the article, the author revealed the essence, conditions and structural elements of modeling a socially valuable communicative environment at the university during language training of applicants for non-philological specialties. The author relied on practical experience in teaching English in a professional direction for applicants of different levels of higher education, the specialty “Physical Culture”, and others. The methodology of the article assumed reliance on the normative definition of the individual educational trajectory of the applicant for education, personal and competency-based approaches. Accordingly, to solve the specified goal, methods of analysis, generalization and systematization of practical and methodological experience were used. The article states that at the university, a student acquires practical experience of socially valuable interaction with other participants in the educational process. Such interaction in various directions will be qualitative provided that communication skills are developed, including foreign language competence in a professional direction. A socially valuable communicative environment, specially organized at the university, will contribute to the development of students' language competence and the improvement of the quality of professional education, the development of professional and communicative culture. Such work is important for systemic socialization, the creation of professional communities,

the development of an active civic position, the promotion of creative ideas for social projects. The author singled out the functional significance of modeling for educational purposes: understanding the structure and processes of communication, analyzing problems, difficulties and challenges of socially valuable communication, informal communication, forecasting directions for updating the content of professional education, teaching modeling methods (simple linear, complex interactive, with elements of artificial intelligence systems), self-improvement strategies within the framework of the implementation of the individual educational trajectory of a higher education applicant. Modeling within the educational process at the university involves, in the author's opinion, choosing the type of modeling depending on the purpose of modeling, determining the main elements of communication, establishing connections between them, developing a map for implementing a model of a socially valuable communicative environment, interpreting the results of the model's implementation. Examples of such modeling are given (scientific circles, language clubs, meetings with opinion leaders, creative evenings, virtual trips, interactive clubs, etc.).

Keywords: language competence; communicative environment; student; non-philological specialty; foreign language competence; language culture; modulation; social project; higher education; quality of education.

Постановка проблеми. Для українських університетів актуального звучання набувають питання реалізації соціально цінних проєктів, створення таких осередків не лише у тому регіоні, де географічно знаходиться заклад вищої освіти, але й масштабування таких утворень, спільнот, проєктів у системах українського і міжнародного партнерства. Тож у цьому ключі доволі цікавим видається напрацьований українськими університетами досвід моделювання соціально цінного комунікативного середовища для формування іншомовних комунікативних компетентностей здобувачів, які опановують нефілологічні спеціальності. Це визначило предмет цієї наукової розвідки.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Ця публікація в основі спиралася на практичний досвід організації освітнього процесу на факультеті фізичного виховання і спорту у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди [7], узагальнення досвіду соціалізації особистості у процесі вивчення іноземної мови і реалізації індивідуальної освітньої траєкторії (Н. Тучина [6] Т. Щєбликіна [11]), крос-культурної комунікації (Т. Петренко [3]), підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю “Фізична культура” (Ж. Козіна, В. Корбейнік та ін. [12], забезпечення якості професійної підготовки (В. Ворожбіт-Горбатюк [1]). В описі моделювання комунікативного середовища ми виходили з розуміння алгоритмів будови і перебігу моделювання комунікативного середовища (О. Спірін [4], В. Терещук [5]). Водночас такі алгоритми моделювання соціально цінного комунікативного середовища в університеті під час мовної підготовки здобувачів нефілологічних спеціальностей потребують дослідження.

Мета статті: розкрити сутність, умови і структурні елементи моделювання соціально цінного комунікативного середовища в університеті на прикладі викладання англійської мови за професійним спрямуванням для студентів, спеціальність “Фізична культура” у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди.

Виклад основного матеріалу. Відповідно для досягнення цієї мети послуговувалися норматив-

ним визначенням індивідуальної освітньої траєкторії здобувача у пункті 9 статті 1 Закону України “Про освіту” [2]. Визначальними у цій науковій розвідці обрано компетентнісний підхід через призму конкурентоспроможності складу науково-педагогічних працівників (О. Холодняк [8]), особистісний підхід як умову забезпечення ефективності міжуніверситетських комунікаційних заходів (І. Хижняк, В. Ворожбіт-Горбатюк [9]). Ці підходи увиражені і в діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди [7]. Використано методи аналізу, узагальнення і систематизації практичного і методичного досвіду.

У цій публікації моделювання ми розглядаємо як процес створення моделі соціально цінної комунікації, яка має освітнє і професійне значення, зміст і елементи методичних прийомів використовуваних в ній відповідають освітній програмі, яку опановує здобувач вищої освіти. Моделювання максимально точно віддзеркалює практику професійних комунікацій майбутнього фахівця, органічно реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, оскільки через моделювання можна оптимізувати витрати часу на підготовку і реалізацію поточних навчальних завдань, здійснити міжпредметну інтеграцію, реалізувати навчання через дослідження, забезпечити професійну орієнтацію і апробувати ідеї кар’єрного поступу кожному здобувачеві самостійно. Модель, як відомо, є наближеною до реальності, простішою версією комунікації. Модель соціально цінної комунікації іноземною мовою під час опанування освітніх компонент за спеціальністю “Фізична культура” та суміжних з нею інших спеціальностей виконує низку функцій. Зокрема, можна виділити моделювання для розуміння структури і процесів навчальної комунікації, аналіз проблем, вирішення утруднень і викликів соціально цінної комунікації у межах освітньої компоненти, яка викладається англійською чи українською мовою, забезпечення змісту неформальної комунікації контекстно навчальних цілей іноземної мови за професійним спрямуванням, прогнозування напрямів оновлення програм професійної підготовки, навчання моделювання лінійних, складних інтерактивних, з елементами штучного інтелекту стратегій реалізації

МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО ЦІННОГО КОМУНІКАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В УНІВЕРСИТЕТІ ПІД ЧАС МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти. Моделювання у межах освітнього процесу в університеті передбачає вибір типу моделювання залежно від його мети, елементів соціально цінної комунікації і зв'язків між ними, розроблення карти (алгоритму, плану, технологічної карти тощо) реалізації моделі, інтерпретація результатів.

На факультеті фізичного виховання і спорту у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди моделювання передбачає два вузлові акценти – культуру і освіченість. Адже на цьому факультеті здобувають освіту майбутні вчителі фізичної культури, тренери, інші фахівці у галузі фізичної культури і спорту, організації спортивно-оздоровчої діяльності, рекреаційної рухової активності, фізкультурно-спортивної реабілітації та відповідної соціалізації різних груп населення [7]. Для фахівців цих спеціальностей важливою є проста зрозуміла мова без найменшого елементу дискримінації, чітка комунікативна поведінка, гідна наслідування. Моделювання соціально цінного комунікативного середовища в університеті під час мовної підготовки здобувачів нефілологічних спеціальностей у функціональних та організаційних цілях передбачають передусім розвиток іншомовної комунікативної компетентності, що конкретизовано переліком компетентностей у кожній освітній програмі, розширення професійно зорієнтованого комунікативного досвіду англійською мовою, формування крос-культурної компетентності, опанування досвіду ефективної комунікативної взаємодії, вміння слухати і розуміти співрозмовника, розуміння і прийняття національних, ментальних, культурних та інших відмінностей комунікантів, професійної комунікативної соціалізації. Під час викладання освітньої компоненти “Іноземна мова (за професійним спрямуванням)”, у межах підготовки фахівців за спеціальністю 017 “Фізична культура і спорт” у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди відповідно до робочих навчальних програм у моделюванні соціально цінної комунікації головна увага відведена формуванню комунікативної компетентності в усній та письмовій формах в межах тематики, окресленої завданнями майбутньої професійної і наукової діяльності студента, фокусування на професійну термінологію, лексичну простоту, стилістичну нейтральність, оцінку ймовірних утруднень комунікації, можливих невдач. Акцентується увага на ролі комунікації для підтримки професійних і спортивних ідентифікацій комунікантів, успіху табірних зборів, національних та міжнародних змагань. Передбачено моделювання професійних комунікативних ситуацій, практичний розбір кейсів комунікацій під час міжнародних змагань, організації спортивного відпочинку, проведення спортивних ігор тощо. Студенти

зазвичай самостійно у малих групах змінного складу визначають цілі моделювання, перелік конкретних питань соціально цінної комунікації, обирають напрям соціального значення обраної теми, комунікаційну модель. Наступний крок: вибір моделі комунікації: лінійна (монолог-інтерв'ю, короткий виступ для медіа, допис, пост, інформаційне повідомлення, оголошення, мотиваційний спіч перед командою тощо), інтеракційна (діалог, полілог, листування, інтерв'ю за принципом “Q/A”, телефонна розмова, відеорозмова, професійний вебінар тощо), транзакційна (меседжер, обговорення результатів змагання, тренування, комунікація за схемою чи алгоритмами гри, змагання тощо). Транзакційна комунікативна модель передбачає комунікативні, культурні, соціальні та інші ідентифікації комунікантів, використання невербальних засобів комунікації, які слід завчасно проаналізувати у контексті крос-культурних особливостей.

Третій крок: розподіл ролей “відправник”, “отримувач”, “організатор комунікації” з конкретизацією рольових завдань (хто, навіщо, яким каналом, яке повідомлення передає, у чому соціальна цінність даних, які можливі реакції отримувача, які символи, інші невербальні знаки використовуються, який контекст запропонованої комунікації, які перешкоди можливі під час реалізації цієї моделі комунікації – об'єктивні, зовнішні, культурні відмінності, психо-емоційне непорозуміння, інструменти та прийоми попередження таких перешкод). Четвертий крок: розроблення і втілення соціально цінної комунікаційної моделі (кодування і передавання інформації, декодування та інтерпретація отриманої інформації, аналіз впливу перешкод на процес комунікації), формулювання практичних прийомів щодо використання комунікаційної моделі, відпрацювання лексичного змісту моделі, стилістики, граматики тощо. На рис. 1 візуалізуємо функціонал такого моделювання.

Серед умов ефективного моделювання соціально цінного комунікативного середовища відзначимо, на наш погляд, визначальні: здатність викладача забезпечувати реалізацію компетентнісного підходу в умовах відкритої конкуренції і розмаїття можливостей мовної підготовки [8], опора на ініціативу й інтереси учасників моделювання комунікативного середовища, індивідуальна підтримка і супровід за запитом фахівців інших освітніх компонент, формування міжуніверситетського комунікативного середовища [9]. Приклади успішних практик соціально цінного моделювання на факультеті фізичної культури і спорту Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди: волонтерська робота щодо захисту довкілля, організації оздоровчих заходів у дитячих будинках, екологічні акції, донорство, регіональні, національні та міжнародні спортивні змагання,

МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО ЦІННОГО КОМУНІКАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В УНІВЕРСИТЕТІ ПІД ЧАС МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

підготовка до них, заходи з популяризації досліджень у сфері фізичної культури і спорту, оздоровчих і рекреаційних занять, профорієнтаційних заходів у метро-школі Харкова. Ефективність і досяжність очікуваних результатів з формування іншомовної комунікативної компетентності, удо-

сконалення комунікативної культури, формування активної життєвої і громадської позиції, успішна і розмаїта соціалізація молоді – усе це підтверджується сталою затребуваністю і конкурентоспроможністю освітніх програм, що реалізуються на факультеті.

Рис. 1. Функціональне значення соціально цінного моделювання комунікативного середовища під час мовної підготовки здобувачів за нефілологічними спеціальностями.

Висновки. Отже, моделювання сприяє не лише реалізації освітньо-професійних завдань мовної підготовки, але й створює середовище для набуття досвіду критичного мислення, резилентності в різних ролях комунікантів, удосконаленню міжособистісного спілкування і медіаграмотності. Такі масштабні цілі визначають роботу наукових гуртків, мовних клубів, соціальних акцій, де студенти можуть обговорити теми спортивного життя, які їх цікавлять, практикуватися у неформальній комунікації. Лінійні моделі сприяють активізації словникового запасу, інтеракційні – формують досвід комунікації у різних ролях. Створення транзакційних моделей передбачає розроблення навчального контенту англійською мовою, аналіз наукових творів англійською мовою, презентування дослідницьких проєктів, мовні практики з фахівцями-партнерами, зустрічі з лідерами громадської думки, творчі вечори, віртуальні подорожі, спілкування в соціальних спільнотах, професійних каналах. Усе перелічене слугує потужним мотиватором мовної підготовки і самостійності студентів у навчанні іноземної мови за професійним спрямуванням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ворожбіт-Горбатюк В.В. Забезпечення якості освіти: досвід Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. *Педагогіка XXI сто-*

ліття: сучасний стан та тенденції розвитку: колективна монографія : у 2 ч. Львів –Торунь : Ліґа-Прес, 2021. Ч. 1. С. 1–27. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/143/1709/4158-1>

2. Закон України Про освіту. Документ 2145-VIII, поточна редакція від 01.01.2025, підстава – 3788-IX, 4113-IX, 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Петренко Т. Формування компетентностей кроскультурної комунікації у здобувачів вищої педагогічної освіти у внутрішній системі забезпечення якості освіти закладу. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2024. № 92. С. 209–213. DOI: <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.92.35>

4. Спірін О.М., Олуд О.А. Модель формування інформаційно-комунікативної компетентності доктора філософії на основі використання хмарних сервісів Google Scholar. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Т. 56, № 6. С. 204–218.

5. Терещук В. Віртуальне навчальне середовище: сутність та психологопедагогічні умови його створення. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2016. Вип. 1. С. 279–283.

6. Тучина Н.В. Соціалізація учнів під час навчання англійської мови онлайн. *Аргументи сучасної філології: історична та індивідуальна пам'ять* : матеріали IV Міжнародної наукової конференції (м. Харків, 18–19 квітня 2024 року). С. 366–370. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1f5ae157-97fb-4d78-aa95-f99aca93ef09/content>

7. Факультет фізичного виховання і спорту, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. 2025. URL: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/osvitnyadiyalnist-fakultetu-fizychnogo-vyhovannya-i-sportu>

8. Холодник О. Компетентнісний підхід і здорова конкуренція – базис професійного розвитку викладацької майстерності фахівця у галузі гуманітарних і соціальних наук. *Молодь і ринок*. № 4 (224). 2024. С. 188–122. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304493>

9. Хижняк І.А., Ворожбіт-Горбатюк В.В. Міжуніверситетські комунікаційні заходи як спосіб формування регіонального дослідницького середовища. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Слов'янськ, 2021. Вип. 14. Ч. 1. С. 5–18. URL: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/236444/234962>

10. Kozina Zh.L., Kozin V.Yu., Kozin O.V., Kozin S.V., Lakhno E.G, Sobko I.M., Ryepk O.O., Korobeinik V.A., Bazyluk T.A. System of modern integral technologies for strengthening people's health at different stages of life : monograph. Under the general editorship of Kozina Zh.L. Kharkiv : Independent Publisher Zhanneta Kozina. 2023. 406 p. URL: https://publisherzk.com/downloads/Kozina_Z_2023_978-1-4478-6036-5.pdf

11. Tkachov S., Tkachova N., Shcheblykina T. Developing digital competence of future teachers in the modern digital learning space. *Educational Challenges*. 2023. Vol. 28. Issue 1. P. 149–160. DOI: <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2023.28.1.12>

REFERENCES

1. Vorozhbit-Horbatyuk, V.V. (2021). Zabezpechennia yakosti osvity: dosvid Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H.S. Skovorody [Ensuring the Quality of Education: Experience of H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University]. *Pedagogy of the 21st century: current state and development trends*. Lviv-Torun, Liha-Pres. pp. 1–27. Available at: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/143/1709/4158-1> [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy Pro osvitu (2025). [The Law of Ukraine on Education]. Document 2145-VIII. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian].

3. Petrenko, T. (2024). Formuvannia kompetentnosti kroskulturnoi komunikatsii u zdobuvachiv vyshchoi pedahohichnoi osvity u vnutrishnii systemi zabezpechennia yakosti osvity zakladu [Formation of cross-cultural communication competencies of higher pedagogical education students in the internal system of quality assurance of education]. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*. No. 92. 209–213. DOI: <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.92.35> [in Ukrainian].

4. Spirin, O.M. & Odud, O.A. (2016). Model formuvannia informatsiino-komunikatsiinoi kompetentnosti doktora filosofii na osnovi vykorystannia khmarnykh servisiv Google Scholar [Model of formation of information and communication competence of a Doctor of Philosophy based on the use of Google Scholar cloud services]. *Information Technologies and Learning Tools*. Vol. 56, No. 6. pp. 204–218. [in Ukrainian].

5. Tereshchuk, V. (2016). Virtualne navchalne seredovyshe: sutnist ta psykholohopedahohichni umovy yoho stvo-

rennia [Virtual learning environment: the essence and psychological and pedagogical conditions of its creation]. *Scientific bulletin of Uzhhorod university. series: "Pedagogy. social work"*. Vol. 1. pp. 279–283. [in Ukrainian].

6. Tuchyna, N.V. (2024). Sotsializatsiia uchniv pid chas navchannia anhliiskoi movy onlain. [Socialization of learners in online English language learning. Arguments of modern philology: historical and individual memory]. Arhumenty suchasnoi filolohii: istorychna ta indyvidualna pamiat. Materialy IV Mizhnarodnoi naukovo konferentsii (m. Kharkiv, 18–19 kvitnia 2024 roku) – *Arguments of modern philology: historical and individual memory*. Materials of the IV International Scientific Conference (Kharkiv, April 18–19, 2024). pp. 366–370. Available at: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1f5ael57-97fb-4d78-aa95-f9aca93ef09/content> [in Ukrainian].

7. Fakultet fizychnoho vykhovannia i sportu, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University (2025). [Faculty of Physical Education and Sports. H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University]. Available at: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/osvitnya-diyalnist-fakultetu-fizychnogo-vyhovannya-i-sportu> [in Ukrainian].

8. Kholodniak, O. (2024). Kompetentnisnyi pidkhid i zdorova konkurentsiia – bazys profesiinoho rozvytku vykladatskoi maisternosti fakhivtsia u haluzi humanitarnykh i sotsialnykh nauk [Competence-based approach and healthy competition - the basis for the professional development of teaching skills of a specialist in the humanities and social sciences]. *Youth & market*, No. 4 (224). pp. 188–122. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304493> [in Ukrainian].

9. Khyzhniak, I.A. & Vorozhbit-Horbatyuk, V.V. (2021). Mizhuniversitytetski komunikatsiini zakhody yak sposib formuvannia rehionalnoho doslidnytskoho seredovyscha [Inter-university communication activities as a way to form a regional research environment]. *Professionalism of a teacher: theoretical and methodological aspects*. Sloviansk. Vol. 14. part. 1. pp. 5–18. Available at: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/236444/234962> [in Ukrainian].

10. Kozina, Zh.L., Kozin, V.Yu., Kozin, O.V., Kozin, S.V., Lakhno, E.G, Sobko, I.M., Ryepko, O.O., Korobeinik, V.A., Bazyluk, T.A. (2023). System of modern integral technologies for strengthening people's health at different stages of life: monograph. Under the general editorship of Kozina Zh.L. Kharkiv: Independent Publisher Zhanneta Kozina. 406 p. Available at: https://publisherzk.com/downloads/Kozina_Z_2023_978-1-4478-6036-5.pdf

11. Tkachov, S., Tkachova, N. & Shcheblykina, T. (2023). Developing digital competence of future teachers in the modern digital learning space. *Educational Challenges*. 2023. Vol. 28. Issue 1. pp. 149–160 DOI: <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2023.28.1.12>

Стаття надійшла до редакції 13.03.2025

“Подорож у тисячу миль починається з одного кроку”.

Лао-цзи
китайський філософ

